

Handläggare:
Sebastian Rigi
08 508 18 085

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2019-01-31

Demokratiundersökningen 2018

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av Stockholms stads demokratiundersökning 2018.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stads demokratiundersökning för 2018 ger invånare möjlighet att ge sin syn på bland annat möjligheten att påverka stadens offentliga miljöer, förtroendet för stadens olika institutioner och om de har upplevt diskriminering. Studien visar att svarande generellt anser att de inte har stor möjlighet att påverka stadens utveckling. Mellan en tredjedel och hälften av de svarande har förtroende för utvalda institutioner.

Det är förhållandevis många som upplevt diskriminering inom stadens verksamheter de senaste 12 månaderna. Dock är siffran lägre för boende i Farsta än för stadens invånare generellt. Det är också viktigt att ha i åtanke att den statistiska säkerheten i undersökningen är låg, både på grund av det låga antalet svarande och på att en så liten andel stockholmare har fått enkäten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Bakgrund

På uppdrag av Stockholms stad har Enkätfabriken AB gjort en undersökning bland stadens invånare som behandlar frågor om inflytande, diskriminering och kontakt med stadens verksamheter och arbete.

Undersökningen belyser hur boende i Stockholm ser på sin förmåga att påverka beslut om exempelvis park, gatu- och trafikfrågor, offentlig miljö och torg. Studien undersöker också invånarnas förtroende för kommunal verksamhet, om de känner till vilka kontaktvägar som finns för att nå kommunal verksamhet och hur de upplever bemötandet från staden. Utöver detta undersöker studien också om invånare har upplevt diskriminering i sin vardag.

Undersökningen i sammanfattning

Metod

Urvalet i undersökningen är ett slumpmässigt stratifierat urval med ett fast antal personer från varje stadsdelsområde. Totalt blev 8 400 personer (ålder 18-79 år) tillfrågade varav 540 personer från Farsta. Det totala antalet inkomna svar för hela staden var 3 152 och för Farsta 191. Det ger en svarsfrekvens för staden på 38 procent och för Farsta 35 procent, i båda fallen en nedgång från samma undersökning gjord 2017. Älvsjö hade högst andel svarande på 45 procent och lägst andel svarande återfinns i Rinkeby-Kista på 24 procent. Farsta kan bedömas ligga ungefär i mitten sett till andel svarande.

Svarande har fått ta ställning till ett påstående och placera sig på en så kallad likert-skala med fem steg. Skattningen som svarande har fått använda ser ut så här:

1. Stämmer inte alls
2. Stämmer ganska dåligt
3. Varken eller
4. Stämmer ganska bra
5. Stämmer helt
6. Vet ej

Ett exempel på påstående var ”Jag har förtroende för äldreomsorgen i det området där jag bor”. Totalt har 22 frågor ställts, 16 om inflytande och 6 om diskriminering. Frågor om diskriminering besvarades inte med hjälp av en likert-skala utan var istället vanliga ja/nej-frågor.

Resultatet nedan presenteras så att svarsalternativ 4 och 5 slås ihop och en procentsats anges för hur många som valt alternativ 4 eller 5 på påståendena.

Stor felmarginal

Resultatet i undersökningen presenteras på både kommunnivå och stadsdelsområdesnivå. Skillnaderna mellan svaren är dock i många fall så pass små att de ligger inom en statistisk felmarginal. Det innebär att den uppmätta skillnaden är så pass liten att det inte går att utesluta att den beror på slumpen. Samma sak gäller skillnaderna mellan Farsta stadsdel och staden i stort.

Felmarginalen för svar som berör staden i stort är +/- 1,6 procentenheter och för Farsta +/- 6,8 procentenheter. Det innebär att om 20 procent instämmer i en fråga på stadsdelsområdesnivå ligger det ”riktiga” svaret troligen någonstans mellan 13,2 och 26,8 procent. Jämförelser mellan stad och stadsdelsområde eller mellan olika år måste därför göras med stor försiktighet och skillnaderna måste vara stora för att de ska kunna konstateras med någon form av statistisk säkerhet. Resultatet kommer i detta tjänsteutlåtande i huvudsak att visas för Farsta specifikt om inget annat anges.

Inflytande

Andelen som svarat ”stämmer ganska bra” eller ”stämmer helt” på frågor om inflytande är högre på samtliga frågor än år 2017. Det gäller både andelen som anser att de kan påverka beslut om parker samt om gator, trafik och torg. När det gäller att påverka beslut om parker instämmer 29 procent, gator och trafik 27 procent och torg 23 procent. Det är därmed en avsevärt stor andel som inte instämmer i att de har stora möjligheter att påverka beslut i staden som gäller offentlig miljö. Dock är det en liten uppgång från förra året.

Förtroende

Förskolan är den institution som invånare känner högst förtroende för, 50 procent menar att det stämmer ganska bra eller helt att de har förtroende för förskolan i Farsta.

Av de svarande menar 44 procent att de har förtroende för fritid- och kulturaktivitet. För äldreomsorgen och socialtjänsten är siffrorna lägre, 31 procent för båda. Förtroendet på de här områdena är ändå något högre än året innan.

Kontaktvägar och bemötande

Beträffande frågor om kontaktvägar in till staden i frågor om parkutveckling, klottersanering och allmän information kring val av stadens service skiljer sig resultaten åt. Endast 24 procent svarade att de vet vart de ska vända sig med frågor om parkutveckling, 34 procent svarade samma angående klottersanering och skadegörelse och 47 procent svarade så om allmänna frågor om val av stadens service.

När det gäller bemötande anser sammantaget 42 procent att de har bemötts med god service när de varit i kontakt med stadens verksamheter. Gällande den specifika frågan om bemötande i parkfrågor är det endast 20 procent som svarat ganska eller mycket bra. Dock har 54 procent svarat ”vet ej” på den frågan.

Generellt instämmer kvinnor i högre grad i påståendena än män, även om skillnaderna kan bedömas vara små. Största skillnaden återfinns på frågan om svarande anser att staden är tydlig med information om hur man kommer i kontakt med stadens verksamheter. Där instämmer kvinnor i ungefär 11 procentenheter mer än män.

Diskriminering

I Farsta har 14 procent av de tillfrågade upplevt diskriminering de senaste 12 månaderna vilket motsvarar 26 av de 191 svarande. De som svarar jakande på frågan får sedan flera följdfrågor. Frågorna behandlar diskriminering generellt, diskriminering från stadens egna verksamheter och diskriminering från privat utförda verksamheter. Nedan presenteras svaren med koppling till stadens verksamheter bland svarande från Farsta.

Andelen som upplevt diskriminering inom stadens verksamheter kopplat till personens könsidentitet eller sexuella läggning ligger

på 11 procent vardera. Trots att andelen som upplevt diskriminering på grund av könsidentitet eller sexuell läggning är låg i förhållande till totalen så är det viktigt att ha i åtanke att individer med normbrytande sexuell läggning och könsidentitet är en minoritet i samhället. Därför är det i relativa termer en större andel inom dessa två grupper som upplevt diskriminering inom stadens verksamheter.

Andelen som upplevt diskriminering inom stadens verksamheter på grund av sitt kön ligger på 33 procent eller totalt cirka 9 av de 26 som svarande ja på frågan om diskriminering.

Samma sak gäller siffran om diskriminering på grund av etnisk tillhörighet där andelen som upplevt det inom stadens verksamheter är 33 procent eller 9 av 26 svarande. Vid antagandet att det främst är etniska *minoriteter* som upplevt diskriminering är återigen siffran högre i relativa termer.

Andel som upplevt diskriminering på grund av religion eller trosuppfattning är 22 procent, funktionsnedsättning 11 procent och ålder 11 procent.

Värt att notera är att det endast var 26 svarande från Farsta som hade upplevt diskriminering de senaste 12 månaderna vilket innebär att svarsunderlaget för frågorna om diskriminering är svagt.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Antalet svarande från Farsta stadsdelsområde är endast 191 personer och det är viktigt att ha detta i åtanke. Felmarginalen är stor och urvalet är litet, det som framgår i undersökningen måste som sagt betraktas med stor försiktighet. Den stora felmarginalen är ett fundamentalt problem som orsakar stor osäkerhet i resultatet. Stockholms stad borde överväga att öka urvalens storlek för att säkerställa att det finns ett stabilt svarsunderlag i alla stadsdelsområden.

Svarsfrekvensen är också snedfördelad sett till ålder, det finns en underrepresentation bland unga svarande och en överrepresentation bland äldre svarande. Detta gäller dock för staden i stort, ingen information finns på lokal nivå om svarandes åldersfördelning. Snedfördelningen är ytterligare en anledning att

bemöta resultatet med försiktighet då det påverkar hur representativa de svarande är för stockholmarna generellt.

Men om det ska dras några slutsatser går det att konstatera att en stor del av de tillfrågade inte är nöjda med sina kontakter med staden och många känner att de inte kan påverka beslut som tas. Förtroendet för de olika institutioner som förekommer i studien skiljer sig en del men andelen svarande med högt förtroende för dem är i bästa fall knappt hälften. Det finns tydlig förbättringspotential på samtliga punkter, speciellt gällande konkreta saker som bemötande och information om kontaktvägar in till staden.

Vad som är viktigt att poängtera är att Farsta inte sticker ut jämfört med staden i stort. Svarande i Farsta har svarat mer eller mindre likadant som i staden generellt. De enda variablerna som skiljer sig någorlunda är de om diskriminering som konstaterades innan, då till det bättre för Farsta.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av Stockholms stads demokratiundersökning 2018

Bilaga

Stockholms stads demokratiundersökning 2018